

İtalya ve İtalyanlar (Bazı izlem ve gözlemler)

Tunay Akođlu

İtalya'yı ilk gez 1956 yılı Eylül ayında tam bir ay gezmişim. O yıllarda İsviçre'de öğrenci idim. Ondan sonra defalarca İtalya'da buldum ve ailevi nedenlerle iyi bir İtalyanca öğrenip , uzun yıllar İtalya'nın, Roma dahil , çeşitli kentlerinde yaşadım.

İtalya ve İtalyanlar tüm yaşamımda sadece önemli bir yer tutmakla kalmamış, aynı zamanda da bende köklü ve kalıcı izlenimler bırakmıştır. Tabii, bu izlenimler yaşanmış ve –yanlış veya doğru- gözlemlere dayanmakta.

Türk kamu oyunda İtalya; daha çok tarihi, her türlü sanat eserleri, operaları, hızlı ve pahalı otomobilleri, müziği, design ve modası, filmleri, futbolu ve romantizmi ile tanınır. Bunlara mafyayı da eklemek mümkündür.

İtalyanlar ise Türkleri bugün bile Araplarla ve 'Saraceni' diye adlandırdıkları Kuzey Afrikalı eski savaşçılarla karıştırırlar. Pek çok İtalyan, 831-1072 döneminde Sicilya'ya hakim olan Emirlerin Arap değilde Türk olduklarını zannederler. Bu imaj o kadar köklüdür ki örneğin 1960 yapımı "la Ciociara" filminde yer alan II.ci Dünya Savaşının son yılında Güney İtalyayı işgal eden Fransız ordusundaki Faslı askerlerden Türkler diye söz edilir. Oysaki bu filme temel oluşturan meşhur İtalyan yazarlarından Alberto Moravia'nın aynı isimli romanında (1957) Faslı askerler yer almıştır. Buna rağmen, ne hikmet ise, Vittoria de Sica'nın yönettiği ve Sophia Loren'in baş rolünü oynadığı bu filmde böyle bir yanlış yer almıştır. Üstelik, aynı film 1961'de Oscar ödülü almıştı !

Özellikle turizm sayesinde İtalyanlar artık Türkiye ve Türkleri daha iyi tanımaya ve anlamaya başladı iseler de eski klişeler halen devam etmekte. Fumare come un Turco, Bestemiare come un Turco, Mamma i Turchi, Cose Turche, Turco Napoletano gibi pejoratif deyimler bugün bile kullanılmakta. İtalyadaki Türk imajının detaylarını şu mükemmel araştırmada bulmak mümkündür; Ümit Gürol : İtalyan Edebiyatında Türkler, İmge Kitapları, İstanbul 1987. Ancak son dönemlerde, terörizm nedeni ile, Türk algılaması haksız olarak yeniden olumsuz nitelikler kazanmaya başladı.

İtalya hakkındaki bu genel gözlem ve tesbitlerin yanı sıra , turistik ziyaretlerin gözünden kaçan daha ayrıntılı ve ilgi çekici hususların var olduğu da bir gerçektir. Kanımızca bunları şu şekilde sıralamak mümkündür:

- İtalyanlar için öncelik taşıyan bağlılık sırası ile göre aile, akrabalar, yaşadıkları mahalle, şehir , bölge ve en son ulus, yani İtalya'dır. Ulusal yaklaşımlar ve milli hisler çok zayıf olup pek benimsenmez. Hatırlarım, İtalya'nın bir cumhuriyet bayramı günü (2 Haziran) 300 bin nüfuslu bir kentte idim. Bayramın kutlandığı Zafer Meydanını çevreleyen caddeler ve alanın tam karşısında oturduğum café tüm doluydu. Bando İtalyan milli marşını (Fratelli d'Italia) çalmaya başladı. Dikkat ettim kimse umursamıyordu bunu, herkes yürüyüşünü, sohbetini devam ettiriyordu. Bir tek ben, ayağa kalkıp duran kişi idim.
- Kurallara uymak, kanuna saygı ve devlet otoritesini benimsemek oldukça sınırlıdır. Hatırlarım, Roma Fiumicino hava alanının ortasında, iyi giyinmiş, tipi kalıbı yerinde bir bey fosur fosur sigara içiyordu. Bazıları bunu görüp onu ikaz ettiler, bu beyin cevabı 'Sana ne be, polislik yapmaya mı özeniyorsun, git işine bak' oldu.
- Üniforma giymek adeta utanç verici bir husustur İtalya'da. Ortalarda asker veya subay üniformalı kişiler pek gözükmmez. Çalışma veya kışla dışında onlar hemen üniformalarını çıkarıp sivil elbiselerini giyip dolaşmaya başlarlar.
- Bu durumun altında bazı nedenler yatmakta: İtalyanlar bir ulus haline 1861 yılında geldiler. Ondan önce şehir devletleri halinde idiler. İtalyan birliğinin kurucularından meşhur yazar ve politikacı Massimo d'Azeglio (1798-1866) demişti: 'İtalya'yı kurduk , bakalım İtalyanları yaratabilecek miyiz ?' Bu şüphe halen devam etmekte. Ayrıca, 1922-1943 döneminde İtalya'yı yöneten faşist diktatörlüğün acı izleri, Cumhuriyetin ilk yıllarında Komünistlerin iç politikada önemli yer tutmaları, vs.
- İtalyan Cumhuriyeti 2 Haziran 1946 da bir referandum sonucunda kurulmuştu. Bu referanduma katılanların yüzde 54,3 ü Cumhuriyet, yüzde 45,7 si Monarşi için oy vermişti, katılma oranı yüzde 89,1 idi. Kadınlara oy verme ve seçilme hakkı 1945 yılında verilmişti. Türkiye Cumhuriyetininin 1923 te kuruluşundan sonra Türk kadınlara aynı haklar 1934 yılında verilmişti. İtalyadan çok daha önce !

- Cumhuriyetimizin ilk yıllarında İsviçre Medeni Kanununun yanı sıra Alman Ticaret Kanunu ile İtalyan Ceza kanununu alıp adapte etmiştik.
- 22 Aralık 1947 tarihli İtalyan Anayasasının en ilginç iki maddesi :
Madde 1 ; İtalyan Cumhuriyeti emek (lavoro) üzerine kurulmuştur.
Madde 11 ; İtalya her türlü savaşı nefretle red eder (repudiare) .
- İtalyanları birleştiren en önemli nokta belki de milli futbol takımı. Aslında futbol İtalyanların en başta gelen tutkusu. 62 Milyon nüfuslu ülkenin 55 milyonluk yetişmiş bülümünün tümünü futbol antretönürü saymak mümkün. Bu nokta o kadar belirli ki Winston Churchill bir keresinde ; “İtalyanlar çok tuhaf bir millet, Dünya Savaşını kaybettiklerinden hiç rahatsız olmuyorlar, ancak eğer bir milli futbol maçını kaybederlerse bunu milli bir facia sayıyorlar” demişti.
- Futbolun yanı sıra , yani herkesin kendisini bir futbolcu veya futbol dehası saymasının yanı sıra, İtalyanlar Dünyadaki eski ve yeni tüm sanat eserlerinin yüzde sekseninin (yüzde 80) kendi ülkelerinde bulunduğu inanılır
- İtalyanlar için dış görünüş, moda , stil ve güzellik en önemli önceliği taşır. İtalyanlar ülkelerine “Bel Paese: Güzel ülke “ derler. Bu o kadar ilginçtir ki, arada sırada patlayan Sicilya adasındaki Etna volkanı etrafına lavlar saçarken bu pek korku veya endişe yaratmaz. Herkes ‘ne güzel ve muhteşem bir görüntü , manzara ‘ demeye başlar. Gene aynı yaklaşım futbol için de geçerlidir: Futbol maçlarının eleştirisi oyunun güzel olup olmadığına göre yapılır, maçın teknik yönleri ve sonucuna göre değil. Futbol bir spordan çok, bir gösteri (Spettacolo) sayılır.
- İtalyanlar , Japonlarla birlikte, yer yüzünde en uzun yaşayan ulustur. Ortalama yaş sınırı 84 yıldır. İtalyanlar bunun temelinde Akdeniz mutfağının olduğuna inanılır. Zeytin yağı, domates, bol sebze ve meyva ile deniz ürünlerine dayalı bu mutfak çok çeşitli makarna türlerine de bağlıdır. İtalyan makarna türlerinin sayısı toplam 300 kadardır.. Tanınmış İtalyan seyyah ve taciri Marco Polo (1254-1324) tarafından Çinden İtalya’ya getirilen makarna İtalyanlar sayesinde dünya çapında şöhret kazanmıştır.
- İtalya’da M harfi ile başlayan üç kelimenin en fazla önem taşıdığı bilinir: Mamma, Macchina ve Macaroni . (Anne, Otomobil ve Makarna) .

- İtalyan mutfağı dünyadaki en zengin ve leziz mutfakları arasında yer alır ve tüm dünya ülkelerinde taklit edilir. Buna pizza da dahildir. Ancak şunun da altını çizmek gerekir ki, klasik anlamda, Larousse Gastronomique ansiklopedisinde de belirtildiği gibi Dünyanın üç temel mutfağı (yemek pişirme temeli) Çin, Fransız ve Türk mutfaklarıdır.
 - İtalyan mutfağı ülkenin yerel ve bölgesel niteliklerine tamamen uyar. Örneğin Kuzey İtalya'da patates, güney'de domates öncelik taşır. Yüzlerce makarna, peynir, şarap, tatlı, peynir ve sos çeşitleri olup bunlar ülkenin her yerinde kendilerine özgü nitelikleri yansıtır.
 - Tüm İtalya'da kullanılan İtalyancanın yanı sıra her kent, bölge , hatta mahallede geçerli yersel dialektler vardır. Bir Venedikli ile bir Sicilyalının veya bir Romalı ile Cenovalının kendi dialektlerini konuşmaları durumunda aralarında anlaşmaları mümkün değildir. Örnekler: Venedikçe Marancos (Bize oradan gelmiş : Marangoz) , İtalyanca da Falegname demek . Güney İtalyada Guaglione denirken kuzeyde Ragazzo denir (Erkek çocuk). Kuzeyde piovere , güneyde chiovere oluyor (Yağmur yağması), vs. vs.
 - İtalyanların elleri ile (!) konuşmaları meşhurdur. Bu gestualite ile ilgili bir fıkra : Bir yer yabancısı eli kolu paketlerle dolu bir Napoliliye bir sokak adresi sorar. Napolilinin cevabı: 'Elim kolum dolu, nasıl konuşup tarif edeyim ?'.
 - İtalya'daki çeşitli mafya grupları da bölgelere göre örgütlenmiş durumda : Sicilya'ya hakim Cosa Nostra, Kalabriya'da Ndrangheta, Napoli'de (Campania) Camorra , Puglia'da Sacro Corona Unita, Roma'da Banda della Magliana, Basilicata'da Basilischi diye adlandırılıyor. Güvenlik kuvvetlerinin , adalet mercilerinin, vs'nin tüm gayretlerine rağmen bu mafyalarla mücadelenin ülke çapında başarılı olduğu söylenemez. Mafya çeteleri ile yersel ve ulusal politikacıların ve iş çevrelerinin içiçe olması buna engel olurken , 'omerta' diye bilinen ketumuyet oldukça önemli engeller oluşturmakta.
 - Bir kaç yıl önce, Milano'nun ünlü Monte Napoleone alış veriş caddesinde üniformalı, çok şık ve bakımlı, yüksek ve ince topuklu ayakkabılar giymiş bir kadın polisin 'Polis , polis' diye

bağırmasına ve koşmaya çalışmasına tanıklık etmişim. Gördüğü bir hırsızı yakalamak istiyordu , ancak üniformasının dar ve çok şık eteği ile ayakkabıları buna engeldi !

- Resmi bir yemekte bir İtalyan amirali ile tanışmışım. Benim Türk olduğumu anlayınca, ve bir müddet sonra, bana Lepanto (İnebatı) deniz muharebesinden (7ekim 1571) söz etti. Ben de gülererek ona daha önceki Preveze savaşını (28 eylül 1538) hatırlattım.
- İtalya’da bir de 13 aylık Osmanlı hakimiyeti olmuştur. Fatih Sultan Mehmet döneminde Gedik Ahmet Paşa yönetimindeki Osmanlı Donanması Güney İtalyanın Puglia bölgesindeki Otranto şehrini almıştı. Bu şehir 13 Ağustos 1480- 10 Eylül 1481 arasında Türk hakimiyetinde kaldı. Seferin detayları pek çok kaynakta vardır.
- Venedik ve Cenova Cumhuriyetleri Osmanlılarla en yakın ilişkili olan iki devlet idi. Bu ikisi arasında amansız bir rekabet ve husumet vardı. Her ikisinin de İstanbul’daki elçilikleri faaliyet halinde idi. Bazen birisi , bazen de diğeri Osmanlı ile birleşip ötekine karşı savaşırdı. Ancak Papa istediğinde Osmanlıya karşı da savaş açtıkları ve diğeri hristiyan krallıkları ile ittifak yaptıkları da görülürdü. Bugün bile , özellikle İstanbul’da görülen pek çok Venedik ve Cenova izleri vardır.
- İtalya çizmesinin hep işgal altında kaldığı söylenebilir. Bırakalım eski Roma ‘yı, ondan önceki dönemlerde bugünkü Güney İtalya eski Antik Yunanistanın bir parçası idi : Magna Graecia. Şimdiki İtalya’yı oluşturan ‘çizme’, asırlardan beri Kuzey Avrupa kavimleri, Normanlar, İspanyollar, Napoleon orduları, Avusturya – Macaristan tarafından istila edilmiş ve yönetilmişti. Her iki Dünya Savaşına katılan İtalya her iki savaşı da , savaşların başındaki müttefiklerini bırakıp eski düşmanları , yeni müttefiklerinin yanında bitirmişti.
- Modern tarihi dönemde İtalya’nın jeo-stratejik ve uluslararası hedefleri Akdenize yönük ve özellikle Arnavutluk ve Libya eksenli olmuştur. İtalya’nın 1869-1945 arasında bir de koloniyalizm tecrübesi-macerası olmuştur. Bu dönemde Libya, Eritrea, Somalya ile Habeşistan İtalyan kolonileri idi. Birinci Dünya Savaşı sonunda Türkiyenin güney bölgesi de çok kısa bir süre İtalyan işgalinde kaldı (1919-1921). Jeo-politik alanda ise, hedefleri Avrupa Birliği ile çakışmaktadır. Belirli dönemlerde

ABD ve Rusya ile de stratejik ve yapısal ittifaklar kuran İtalya, İkinci Dünya Savaşından harabe halinde çıkmış olsa bile, gene de toparlanıp kalkınmasını bilmiştir . Ve bunu, o devirde çok güçlü olan İtalyan Komünist Partisine (PCI) rağmen, komünizmin ağına düşmeden gerçekleştirmiştir.

- İtalyanlar pek öyle kolay kolay kanun ve kural tanımazlar. Endividüalizm, fırsatçılık, kurnazlık ve emprovizasyonun hakim olduğu bu toplumda, kanun ve kurallardan çok, kişisel bağların işlediği görülmektedir. İtalyanların çok sevdiği bir deyimle ‘Kanun ve kurallar düşmana uygulanır , dostlar için tefsir edilir !’.
- İtalyanlar şamatacı oldukları kadar , sanatçı, hayata bağlı ve yaşama zevki ile dolu insanlardır: Dolce vita, Spaghetti Western, la Vita è Bella (Oscar ödüllü film), Commedia dell’Arte (16.cı yüzyıl). Bugün Paris’in göbeğinde yer alan Boulevard des Italiens, ismini o devrin ve hemen sonrasının Paris’inde yaşayan ve tiyatroyu Parise getiren İtalyan aktör ve rejisörlerinden alır. Meşhur Fransız yazarı Molière (1622-1673) onlardan esinlenmiştir.
- Bugüne kadar bir İtalyan aktörü, 2 aktrisi ve 5 İtalyan rejisörü Oscar ödülü almışlardır. Nobel ödülü sahibi İtalyanların sayısı ise 21 dir : 6 edebiyat, 6 tıp, 6 fizik, 1 kimya, 1 barış ve 1 ekonomi dalında.
- Halen 5 milyon kadar İtalyan asıllı İtalya dışında yerleşmiş olarak yaşamaktadır. En fazla İtalyan asıllılar Arjentina ve ABD’dedir. Bunlar arasında pek çok Hollywood sanatçısı, artist, designer ve bilim adamı, vs vardır. En meşhurları : Franz Capra, Martin Scorsese, Quintin Tarantino, Dean Martin, Frank Sinatra, Pierre Cardin, New York valileri ve belediye başkanları Mario Como, Andrew Como, Bill Blasio, Rudy Giuliani, Fiorello La Guardia. Diğerleri: John Travolta, Al Pacino, Robert de Niro, Silvestre Stallone, L. di Caprio, Madonna, Lady Gaga, vs, vs..... Bu konudaki ayrıntılı bilgiler için bk: “Arturo Barone; Italians first”, Paul Norbury Publications, Kent (UK), 1989.
- Tanınmış Fransız yazarı Jean Cocteau şöyle der: -“Fransızlar aksi ve huysuz İtalyanlardır”. -“Venedik’te aslanlar uçar, güvercinler ise yürürler”. -“Arjentinliler İtalyanca konuşan İspanyollardır”.

- İtalyan iç politikasında Niccolo Machiavelli 'nin (1469-1527) etkisini sezmemek halen mümkündür ve Roma Senatosunun (SPQR) entrikaları bugünkü İtalyan Parlamentosunda halen devam etmektedir.
- İtalya'da devlet daireleri genelde haftada üç gün:Pazartesi, Çarşamba ve Cuma günleri saat 10 – 14 arasında halka açıktır.Bankalar ve Postahaneler her iş günü öğleden sonra kapalıdır. Bunun sebebini anlamak hiç mümkün değildir.
- İyimsizlik ve yaşama sevgisi İtalyan hastahanelerine de bulaşmış yansımasıdır : Hastahaneye sevk edilenler veya yatanların her birisi için '.....günde iyileşip taburcu edilmesi bekleniyor' ifadesi resmen kullanılır.
- İtalyan TV' sinde dikkatimi çeken diğer bir nokta da TV programlarını verirken 'takriben (circa) saat sekizde, yaklaşık olarak saat onda' gibi ifadelerin kullanılması olmuştur. Yaşasın dakiklik ve 'exactitude'!
- İtalyancada Türkçeden geçmiş bazı kelimeler var. En tanınmış: Kanca ; İtalyancada Gancio deniyor.
- Hepimizin bildiği blue jean pantolonlarının kumaşı İtalyanın Cenova şehrinde gelmektedir. Bu kumaş Cenevizli denizciler tarafından 17.nci ve 18.nci yüzyıllarda kullanılmaya başlanmıştı. Daha sonra 1873 de Amerika'da Jacob W. Davis ve Levi Strauss isimli, ilki terzi diğeri bakkal, iki müteşebbis tarafından tescil ettirilmiş ve hemen endüstriyel üretimle pantolon yapımında kullanılmaya başlanmıştır. Sonuç malum.
- Cristoforo Colombo, bugünkü Monaco Prensiği hakimleri Grimaldi ailesi ve Fransız İmparatoru Napoleon Bonaparte İtalyan asıllıdır. Amerika kıtasına ismini veren İtalyan denizci ve kaşif Amerigo Vespucci'dir. Bugün İtalyan Donanmasının okul gemisi aynı adı taşır.
- Bir kaç yıl kadar önce televizyonda izlemiştim; çeşitli Avrupa ülkelerinden seçilmiş bir jüri her ülke için kendisince tüm tarih boyunca en ünlü kişisini seçmekte idi. Fransa için De Gaulle ve Napoleon, Almanya adına Goethe ve Bismarck, İspanya adına Cervantes, İsviçre için Wilhelm Tell , İngiltere için Shakespeare veya Churchill söz konusu idi. Sıra İtalya'ya gelince seçim olanaklarının çok çeşitli olduğu ortaya çıktı : Dante, L. da Vinci, G. Garibaldi, M. A. Raffaello, G. Galileo , J. Cesare, vs, vs sıralanmaya başlandı.

Sonunda, Leonardo da Vinci en tanınmış ve tarih boyunca İtalya'yı en iyi temsil eden kişi olarak seçildi.

- İtalya'da turist (ve İtalyan) olarak en çok dikkat edilmesi gereken hususlardan birisi de taksi şoförleridir. Sürücüler genelde taksimetreyi yüksek ücretle açarlar veya "bozuk" deyip açmazlar, traje sonunda taksimetrede gözükken ücrete bagaj ücreti eklemeyi denerler veya taksi istasyonuna dönüş parası istemeye çalışırlar. Bazıları da yüksek bahşiş almak ister.
- İnsanlık tarihinde yer tutan ilginç bir İtalyan da Giacomo Casanova 'dır. 1725-1798 tarihleri arasında yaşayan bu Venedikli, çapkınlığın ve 'Latin Lover' tipinin en tanınmış sembolüdür. Hatıralarını Fransızca yazıp yayınlayan bu maceraperestinin adı (İspanyol yazar Tirso de Molina 'nın (1579-1648) yarattığı hayal mahsulü bir karakter olan Don Juan'ın yanı sıra) tüm çapkın - liberten erkeklerin sıfatı olmuştur. Kitabın tam adı ' G. Casanova: L'Histoire de ma vie' olup, onun hayatının 1797 yılına kadarki bölümünü kapsar.
- Avrupa'da bir söz vardır: "Eğer İtalyanlar olmasa idi Avrupa çok hüzünlü ve sakin bir yer olurdu, eğer Almanlar olmasa idi çok karışık düzensiz bir yer olurdu ".
- Araba - Otomobil karşısında Avrupalıların tutumuna değin şöyle mizahi bir ifade vardır : Yeni araba modellerini inceleyen bir İngiliz arabanın içine bakar, Alman arabanın motorunu inceler, Fransız ön koltukların arkaya doğru ne kadar yatabildiklerine bakar, Belçikalı ön kapağı açar orada motor göremez ise, arka kapağı açmadan 'Bu arabanın motoru yok' der, İsviçreli fiyatını ve banka kredisini sorar, İtalyan ise klaksonunu çalar !
- İtalya'da gerek şehir içi, gerekse şehirler arası toplu ulaşım sistemi tam olarak işlemez: Roma, Milano ve Napoli gibi büyük şehirlerdeki metro ağları nüfusa göre hem yetersizdir, hem de dakik ve emniyetli olmayıp sık sık grevlere sahne olmaktadır. Ayrıca bakımsız ve her saatte tıklım tıklım doludurlar.Bu nedenle özel araba ve moto (Vespa başta) kullanımı çok yüksektir. Ancak park yeri yetersizliği yüzünden ve trafik yoğunluğu nedeni ile bu husus ta sorunlar yaratmaktadır. Şehirlerarası kara ve demir yolu trafik yoğundur, ancak bu da yetersizdir. Grevler, teknik aksaklıklar, vs sebepleri ile optimum bir durumda işlememektedir. Hızlı tren (TGV) ağı diğer Avrupa ülkelerine göre sınırlı ve yetersizdir.

- Ulusal havayolu şirketi yıllardır özelleştirme nedeni ile satışıdır, ancak alıcı bulamamaktadır. Diğer uluslararası hava yolu şirketleri onunla işbirliği veya partnersip yapmaya yanaşmazlar. Sonunda, geçen yıl, ikinci sınıf bir Arap hava yolu şirketi ile partnership yapabilmıştır.
- İtalya’da her 1000 kişiye 602 otomobil düşmektedir. Ülke dünya’da; Puerto Rico, İzlanda, Lüksemburg, Monaco, Liechtenstein ve San Marino’dan (San Marino Cumhuriyetinde 1000 kişiye 1139 araç düşmektedir) sonra en çok araba sahibi yedinci ülkedir (World Bank ve UN Statistics, 2014).
- İtalya’da araba kullanmak büyük hüner ve cesaret ister. Yoğun trafiğin yanı sıra, yüzlerce zik-zak yapan motosiklet, kırmızı veya sarı ışıkta geçen arabalar, aktör gibi trafik polisleri, trafik ışıklarının sarıdan yeşile geçmesini bekleyemeyenlerin sık sık ve uzun uzun klakson çalması, kuyrukta bekleyen arabaların birbirlerine tampon tampona yapışmaları, şehir içi ve dışı trafikte aşırı hız yapmak, vs,vs.bu durumu devamlı olarak doğrular.
- Uluslararası kaynaklara göre İtalyanlar, Çinlilerden sonra, kumara ve her türlü talih oyunlarına en çok düşkün toplumdur. Pek çok batıl inançları vardır. Katolik kilisesinin Azizlerine çok inanıp güvenirler, her bölgenin ve şehrin bir veya birden fazla “Koruyucu” Patron Azizi veya Azzizesi vardır. Tüm İtalya’nın Patron Azizi ve Koruyucusu San Francesco d’Assisi, Patron Azizesi ise Santa Caterina di Siena’dır. Sadece 13 rakkamını değil, 17 sayısını da uğursuz sayarlar.

Yukarıdaki satırlar bazı klişelere ve kişisel izlemler ile gözlemlere dayanmaktadır. Turist olarak gezip dolaşmakla elde edilen görüntülerden farklıdır. Dikkatle ve zamanla izlenmezse pek ortaya çıkmazlar. Bunlara yenilerini eklemek mümkündür. İtalya’yı benden daha iyi anlayıp bilenler bu eklemeleri yapabilirler.